

Det är i år 100 år sedan den mångsidige **Leonard Bernstein** föddes, och han var själv mån om att förse sina vänner med nykomponerade pianostycken när det var dags för födelsedagar. Genom åren blev det 29 sådana små hyllningsstycken. Bland dem som hyllats hittar man de amerikanska tonsättarkollegorna David Diamond, Lukas Foss, Aaron Copland, William Schuman och Stephen Sondheim, men mestadels personliga vänner. De hyllningar som spelas här ingår i samlingen från 1948. Felicia Montealegre var en i Chile född skådespelerska som med tiden blev fru Bernstein. Johnny Mehegan var en gudabenådad jazzpianist. David Diamond en förnämlig amerikansk tonsättare. Helen Coates var en av Bernsteins mest älskade lärare.

Förutom alla pianosonater, stråkkvartetter, symfonier och mässor skrev **Franz Schubert** över 600 romanser, men bara två gånger samlade han sånger till cykler: Die schöne Müllerin (20 sånger) och Die Winterreise (24 sånger) – och båda gångerna hette författaren Wilhelm Müller. Båda samlingarnas dikter har dessutom hämtats ur ”Dikter ur en kringvandrande hornists efterlämnade papper” – en samling som författaren dedicerade till en annan tonsättare: Carl Maria von Weber. Att de samlades till cykler beror på att sångerna hänger ihop, de bildar tillsammans en lång berättelse, tragisk och gripande.

Schubert och Müller kände inte alls varandra. Müller (1794–1827) var några år äldre än Schubert, och avled året före honom. När Schubert skrev sina tonsättningar av dikterna i Winterreise var Müller redan död. Müller verkade i Dresden. Han kunde själv varken sjunga eller spela, men när han skrev sina dikter hörde han musik inom sig, och det verkar ha smittat av sig på andra tonsättare. Hans dikter har nämligen försetts med musik av många kompositörer. De musikaliska dikterna om den sköna mjölnerskan ropade efter musik, och de tonsattes faktiskt av berlintonstättarna Bernhard Josef Klein och Ludwig Berger redan innan Schubert gjorde det.

Die schöne Müllerin tonsattes av Schubert mellan maj och november 1823, och handlar om en ung man som svikits av sin käresta och därför gett sig ut på en lång vandring, som bara har döden som mål. Tragiken är slående, men musiken är samtidigt oändligt vacker.

Stig Jacobsson

Detta är sista konserten för säsongen i LKF:s regi. Linköpings symfoniorkester bjuder på Symfonic Fusion med bl.a. Schumanns pianokonsert 29 april och 6 maj kan man åter njuta av Olle Persson, då tillsammans med Östgöta Blåarsymfoniker.

www.linkopingkammarmusik.se

DIE SCHÖNE MÜLLERIN

Olle Persson

Mats Jansson

Wallenbergsalen
Östergötlands museum
15 april 2018 kl. 16.30

Konserten ges i samverkan med Östergötlands museum och med stöd av Kultur- och fritidsnämnden i Linköping, Statens kulturråd, Sensus studieförbund och Scandic i Linköping.

Program

Claude Debussy
1862–1918

*Fyra preludier för piano, ur första
preludieboken (1909–1910)*
Voiles
La fille aux cheveux de lin
La sérénade interrompue
Ce qu'a vu le vent d'Ouest

Anna-Lena Laurin
f. 1962

Sånger i vinden för baryton och piano (2018)
text av Björn Bohlin

Leonard Bernstein
1918–1990

Four Anniversaries för piano (1948)
1. For Felicia Montealegre (February 6, 1922)
2. For Johnny Mehegan (June 6, 1920)
3. For David Diamond (July 9, 1915)
4. For Helen Coates (July 19, 1899)

Franz Schubert
1797–1828

Die schöne Müllerin op. 25, D 795 (1823)
Sångcykel till dikter av Wilhelm Müller
Das Wandern, Wohin?, Halt!,
Danksagung an den Bach, Am Feierabend,
Der Neugierige, Ungeduld, Morgengruß,
Des Müllers Blumen, Tränenregen, Mein!,
Pause, Mit dem grünen Lautenbande,
Der Jäger, Eifersucht und Stolz,
Die liebe Farbe, Die böse Farbe,
Trockne Blumen, Der Müller und der Bach,
Des Baches Wiegenlied

I år är det hundra år sedan **Claude Debussy** gick ur tiden. Det finns många berättelser om hur den unge Claude (eller Achille som han kallade sig långt upp i tonåren) drog på sig sina konservatorielärares förbittring och vrede. Han hade antagits till studierna som tioåring och hade redan då ett utvecklat sinne för att färga musiken med ackord som ingen kunde sätta namn på – och han menade att dagens dissonanser kunde bli morgondagens konsonanser. Han behärskade emellertid den akademiska harmoniläran till fullo och erövrade med god marginal Premier Grand Prix de Rome 1884. Han är den som efter Chopin betytt mest för att utveckla pianomusiken, och det råder ingen tvekan om att Debussy stod i stor tacksamhetskuld till sin polskfödde föregångare, som ju också större delen av sitt liv var bosatt just i Paris. Bara det faktum att Debussy komponerade en samling om tolv etyder och även tjugofyra preludier leder tankarna direkt till Chopin.

Debussy komponerade sina *preludier* i två omgångar och publicerade dem tolv och tolv – de första 1909–10 och resten 1910–13. Preludierna under denna konsert är hämtade från första samlingen. Det första preludiet heter ”Slöjor” och syftar på de slöjor som dansöser från Delphi sveper omkring sig. ”Flickan med linhåret” är nog det mest kända preludiet i detta urval. En dikt med detta namn finns med i Charles Lecomte de Lisles *Chansons écossaises* – så egentligen är flickan skotska. Men full av skönhet och ömsinhet. Att det tredje preludiet heter som det heter, ”Den avbrutna serenaden”, torde framgå tydligt. Naturskildringar, inte minst väder och vind, förekommer ofta i Debussys pianostycken, så även i ”Vad västanvinden såg”.

Anna-Lena Laurins *Sånger i vinden* för baryton och piano uruppfördes tidigare i år, närmare bestämt den 17 mars, av samma artister som framför den nu. Uruppförandet ägde rum i Falkenberg, och därefter har de redan hunnit framföra verket på flera ställen. Texten är skriven av Björn Bohlin. Det kan också nämnas att Föreningen Svenska Tonsättare, i vilken Anna-Lena Laurin sedan 2009 är medlem, firar sitt 100-årsjubileum i år.

Anna-Lena Laurin är en klassiskt skolad tonsättare och pianist, men glider ofta och gärna in i jazzens magiska värld, med improvisationer även i sina orkesterverk. Hon har skrivit musik på beställning av Kungliga Filharmoniska orkestern i Stockholm och Camerata Nordica, hon har utsetts till årets Jazzkompositör av Sveriges Radio och hennes flöjtkonsert nominerades som en av Sveriges mest lyckade kompositioner.